

Фотинський Орест
 (* 1863, с. Батьків,
 нині Радивилівський р-н Рівненської обл.
 – † 1931, м. Житомир)

Відомий історик, організатор краєзнавчих досліджень, музейної та архівної справи на Волині кінця XIX – першої третини XX століття. Закінчив Волинську духовну семінарію (1883) та Київську духовну академію (1887). Працював викладачем Житомирського жіночого духовного училища, Волинського народного університету, Житомирського інституту народної освіти (з 1922 – професор), очолював Волинське губернське архівне управління. Один із засновників і керівників Волинського єпархіального давньосховища (1893), Волинського церковно-археологічного товариства (1894), Товариства дослідників Волині (1900).

Як завідувач і головний охоронець єпархіального давньосховища в Житомирі та його бібліотеки, проводив збір (найчастіше, шляхом прийому пожертв від церков, монастирів, духовенства, приватних осіб), інвентаризацію та науковий опис писемних, речових та мистецьких пам'яток доби *князів Острозьких*, Острозького і Дерманського просвітницьких центрів кінця XVI – початку XVII століть. Видав у трьох випусках (1893-1899 рр., випуск 3 – у співавторстві з Миколою Бурчаком-Абрамовичем) короткий опис цих надходжень.

1899 р. здійснив наукову екскурсію по Острожчині, відвідавши Острог, Межиріч, Дермань, Дорогобуж. Висловив рекомендації про обов'язкове збереження цінної дерев'яної церкви на Новому Місті в Острозі, датованої ним XVI ст. (була розібрана перед Першою світовою війною). Домігся передачі у давньосховище і цим увів у науковий обіг архів, зібрання стародруків і рукописних книг *Дерманського монастиря*. Сприяв становленню *Братства імені князів Острозьких* та музею в Острозі.

Орест Фотинський

Досліджував літописний Дорогобуж, історію монастирського селянства XVII ст. (на дерманських архівних матеріалах), соціанський рух на Волині XVI-XVII ст., примірник *Острозької Біблії* з цікавими своєю нетрадиційністю примітками до тексту Святого Письма “волинського вільнодумця” першої половини XVII століття.

Праці Фотинського: Волинский религиозный вольнодумец XVII в. // Чтения Исторического общества Нестора-летописца. – Киев, 1905. – Кн. 18. – Вып. 3-4. – Отд. 2. – С. 71-102; Краткое описание памятников древности, поступивших в Волинское епархиальное древнехранилище с 1 июля 1893 года по 1 августа 1894 года // Волинские епархиальные ведомости. – 1894. – Часть неоф. – № 30-36; Краткое описание памятников древности, поступивших в Волинское епархиальное древлехранилище с 1 августа 1894 года

